

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 21. november 2014

J.nr. 323-1 - dmk

Indberetning nr. 6/2014

Emner:

- *Ny meningsmåling viser samme tendens som de seneste par meningsmålinger: Stor fremgang til Socialdemokratiet, mens det nuværende landsstyre står til at miste flertallet ved et lagtingsvalg i dag. De tre små partier i Lagtinget står alle til tilbagegang i forhold til valget i 2011, men det ser værst ud for Selvstyrepartiet, der kan få svært ved at blive repræsenteret i Lagtinget efter næste valg, der skal afholdes senest 28. oktober 2015.*
- *Socialdemokratiets formand, Aksel V. Johannesen, er vælgernes bedste bud på en lagmand.*
- *Selvstyrepartiet opstiller ikke til det kommende folketingsvalg, men det gør Republikanerne derimod, selv om formanden Høgni Hoydal stemte imod, da partiet ved et ekstraordinært partimøde tog stilling til, om partiet skulle stille op til det kommende folketingsvalg.*
- *Finanslovsforslaget for 2015 er fremsat med et DAU-underskud på 140 mio. kr. Det er dog fortsat landsstyrets hensigt at have overskud i 2016.*
- *Ny direktør for Lagtinget er Jonhard Klettheygj, der tiltræder i stillingen 1. januar 2015.*
- *Avisen Dimalætting udkommer nu igen, men med ny ejer og kun én gang om ugen.*
- *Sea Shepherds kampagne "Operation GrindStop 2014" er nu afsluttet. Over 350 aktivister fra 20 forskellige nationer har deltaget i kampagnen. Sea Shepherd vil formentlig vende tilbage til Færøerne i 2015.*
- *Diverse statistiske opgørelser fra Hagstova Føroya/Færøernes Statistik; bl.a. vedrørende den samlede offentlige sektors økonomi, eksport/import, lønudbetalinger, ledigheden og befolkningsudviklingen.*

Meningsmåling: Landsstyret står til at miste sit flertal og stor fremgang til Socialdemokratiet
Avisen Sosialurin har den 7. november offentliggjort en ny meningsmåling lavet af Fynd. Meningsmålingen viser samme tendens som de to foregående meningsmålinger, hvor det nuværende landsstyre står til at miste sit flertal ved et valg i dag, mens Socialdemokratiet står til stor fremgang og over 25 pct. af stemmerne. Der skal senest afholdes valg til Lagtinget den 28. oktober 2015.

Tabel 1: Resultatet af lagtingsvalget oktober 2011 og de seneste fire meningsmålinger. Antal mandater i parentes.

Parti	Lagtingsvalget oktober 2011	Meningsmåling Lóður nov. 2013	Meningsmåling Gallup maj 2014	Meningsmåling Lóður maj 2014	Meningsmåling Fynd nov. 2014
Folkeflokkun	22,5 (8)	20,7 (7)	17,8 (6)	17,4 (6)	21,1 (7)
Sambandspartiet	24,7 (8)	20,9 (7)	15,7 (5)	20,5 (7)	22,4 (7)
Socialdemokratiet	17,8 (6)	19,3 (6)	25,1 (8)	25,6 (8)	25,8 (9)
Selvstyrepártiet	4,2 (1)	2,2 (0)	4,1 (1)	3,4 (1)	2,4 (0)
Republikanerne	18,3 (6)	26,7 (9)	23,0 (8)	20,8 (7)	21,1 (7)
Centerpartiet	6,3 (2)	5,1 (2)	7,7 (3)	4,6 (1)	4,8 (2)
Framsókn	6,2 (2)	5,2 (2)	6,5 (2)	7,7 (3)	3,3 (1)
I alt	100,0 (33)	100 (33)	100 (33)	100 (33)	100 (33)

De tre partier i landsstyret (Sambandspartiet, Folkeflokkun og Centerpartiet) står ifølge den seneste meningsmåling alle til tilbagegang i forhold til valget i 2011 og samlet set til at miste flertallet. De tre partier står til en samlet tilbagegang på 7,9 procentpoint og to mandater. Både Sambandspartiet og Folkeflokkun er dog i den situation, at de begge har fået tilført et ekstra mandat efter valget i 2011, efter at Janus Rein er skiftede fra Framsókn til Folkeflokkun og Gerhard Lognberg fra Socialdemokratiet til Sambandspartiet. Så set ud fra den nuværende mandatfordeling i Lagtinget, står både Folkeflokkun og Sambandspartiet til at miste to mandater. I forhold til de to foregående meningsmålinger er tilbagegangen denne gang dog ikke så stor for Sambandspartiet og Folkeflokkun. Folkeflokkens formand, Jørgen Niclasen er meget tilfreds med resultatet af den seneste meningsmåling, især set ud fra, at partiet normalt klarer sig bedre til valget end i meningsmålingerne. Han mener ikke, at forskellen mellem koalitionen og oppositionen er større end ”at dagsformen på valgdagen kan afgøre valgresultatet”.

Socialdemokratiet står endnu engang til stor fremgang i forhold til valget i 2011 og til mere end 25 pct. af stemmerne. Det vil give partiet i alt ni mandater og en fremgang på tre mandater i forhold til valget i 2011 – men en fremgang på fire mandater i forhold til de nuværende fem mandater i Lagtinget, efter at Gerhard Lognberg blev ekskluderet fra partiet og meldte sig ind i Sambandspartiet. Socialdemokratiet henter især vælgere fra Sambandspartiet, viser vandringsmatricen lavet i forbindelse med meningsmålingen, idet 15 pct. af dem, som stemte på Sambandspartiet ved seneste valg, nu vil stemme på Socialdemokratiet. Socialdemokratiet henter dog også vælgere fra de øvrige fem partier, idet der er en vandring på mellem 7 og 10 pct. fra de øvrige partier til Socialdemokratiet.

Socialdemokratiets formand, Aksel V. Johannesen, mener, at meningsmålingen viser, at befolkningen i bund og grund er træt af den førte politik, fordi den er så mislykket. Han referer her til, at der har været flere sager, som landsstyret ikke har tacklet på tillidsvækkende vis, fordi de ikke har fået de nødvendige konsekvenser (bl.a. sagerne om Østerøtunnelen og toldsagen vedr. Jørgen Niclasen), men han siger også, ”at sandheden også er den, at selv om vi har haft en historisk og uhørt økonomisk fremgang på 2,5 mia. kr., bare i indeværende valgperiode, så er det ikke lykkedes koalitionen at få fjernet underskuddet på finansloven”. Samtidig er klasseforskellen øget de senere år, ifølge Aksel V. Johannesen.

Det fjerde store parti, Republikanerne, står ifølge meningsmålingen til en fremgang på et enkelt mandat i forhold til valget i 2011. Ifølge partiets formand, Høgni Hoydal, viser både denne og de foregående meningsmålinger, at man kan forvente et politisk magtskifte efter næste valg. Ifølge Høgni Hoydal har landsstyret mistet opbakning, fordi den snarere spreder færingerne end samler dem. Høgni Hoydal nævner, at den røde tråd i landsstyrets politik har været, at det arbejder for udvalgte grupper i samfundet og henviser i den forbindelse til fiskeripolitikken.

De tre små partier i Lagtinget står til tilbagegang i meningsmålingen, men værst ser det ud for Selvstyrepartiet, der ifølge meningsmålingen ikke vil opnå repræsentation i Lagtinget ved et valg i dag. Selvstyrepartiet har dermed været under spærregrænsen i seks af de seneste 10 meningsmålinger, og det ser umiddelbart ud til, at Selvstyrepartiet kan få svært ved at opnå repræsentation i Lagtinget efter næste valg. Sosialurin gør i den forbindelse opmærksom på, at partiets fremtidshåb og nuværende borgmester i Klaksvík, Jogvan Skorheim, der opnåede næst flest stemmer for partiet ved seneste valg, har meddelt, at han ikke stiller op til næste lagtingsvalg. Det er endvidere tvivlsomt, om Kristianna Winther Poulsen, der opnåede tredje flest stemmer for Selvstyrepartiet ved seneste valg, stiller op igen. Selvstyrepartiet, som blev stiftet i 1906, er det ældste parti i Lagtinget.

Selv om det lille oppositionsparti Framsókn ifølge meningsmålingen står til kun at få et enkelt mandat, vil de tre nuværende oppositionspartier (Socialdemokratiet, Republikanerne og Framsókn) kunne mønstre et flertal på 17 mandater i Lagtinget. Både Aksel V. Johannesen og Høgni Hoydal vil ikke udelukke, at den konstellation kan være et bud på en koalition efter et valg, men at den store udfordring bliver at finde en løsning på forholdet til Danmark og rigsfællesskabet, hvor de to store partier er meget uenige. Aksel V. Johannesen påpeger dog også, at der kan blive tale om en koalition bestående af Sambandspartiet, Republikanerne og Socialdemokratiet, selv om det selvfølgelig kan blive vanskeligt for Sambandspartiet og Republikanerne at blive enige om rigsfællesskabet, men at den løsning også kræver, at Sambandspartiet skal trækkes længere ind mod midten, efter at det har drejet helt til højre under den nuværende koalition. Aksel V. Johannesen har tidligere meldt ud, at han på forhånd vil udelukke, at Socialdemokratiet går i en koalition med Folkeflokkens, og det er en afgørelse, han holder fast i.

Aksel V. Johannesen er vælgernes bedste bud på en lagmand efter næste valg

I forbindelse med ovennævnte meningsmåling blev respondenterne også spurgt om, hvilken person de ønsker som lagmand. Fynd, der stod for undersøgelsen, havde ikke på forhånd udpeget bestemte kandidater, så det var op til respondenterne selv at komme med et bud på en kommende lagmand. Godt halvdelen kom med et bud på en lagmand, mens knap halvdelen ikke kom med noget bud på, hvem de ønsker som lagmand.

Socialdemokratiets formand, Aksel V. Johannesen, fik den største tilslutning som lagmand, idet 17,5 pct. af de adspurgte nævnte ham, mens 11 pct. nævnte Høgni Hoydal fra Republikanerne som deres bud på en lagmand. Den nuværende lagmand, Kaj Leo Holm Johannesen, blev nr. tre på listen, da 8,8 pct. af respondenterne nævnte ham som deres lagmandskandidat, mens Folkeflokken Jacob Vestergaard, der er landsstyremedlem for fiskerianliggender, blev nævnt af 3,6 pct. af de adspurgte. Alle øvrige nævnte fik opbakning fra 2,7 pct. eller mindre af de adspurgte.

Republikanerne stiller op til det kommende folketingsvalg, men ikke Selvstyrepartiet

Republikanerne har på et ekstraordinært partimøde besluttet, at partiet stiller op til det kommende folketingsvalg. Det var dog ikke en beslutning, som alle i partiet var enige i. Partiets formand, Høgni Hoydal, stemte imod, men han mener dog, at et folketingsmedlem fra Republikanerne er bedre end et folketingsmedlem fra Sambandspartiet, og han accepterer beslutningen om at partiet stiller op og gør opmærksom på sig selv, hvor færøsk politik er til behandling. Høgni Hoydal udtalte også til færøsk radio, at det selvfølgelig er vigtigt for et politisk parti at være på alle scener, hvor budskabet kan bringes ud. Derfor forstår han godt flertallets beslutning.

Selvstyrepartiet her derimod besluttet, at partiet ikke stiller op til det kommende folketingsvalg. Selvstyrepartiets formand, Kári P. Højgaard, ser således på situationen, at partiet alligevel ikke har nogen chance for at få valgt en kandidat i Folketinget, så derfor er der bedre at samle alle kræfter for at sikre et godt lagtingsvalg.

Finanslovsforslaget for 2015 fremsat med et underskud på 140 mio. kr.

Landsstyremanden for finansanliggender, Jørgen Niclasen fra Folkeflokkun, fremsatte den 30. september et forslag til finanslov 2015, hvor DAU-underskuddet er budgetteret til 140 mio. kr., hvilket svarer til ca. 1 pct. af det færøske BNP. I forbindelse med fremsættelsen af finanslovsforslaget for 2015 kom det frem, at der for 2014 forventes et underskud på 308 mio. kr. Der var for 2014 oprindeligt budgetteret med et underskud på 219 mio. kr. At underskuddet for 2014 bliver større end budgetteret kan primært henføres til, at udgifterne til anlægsinvesteringer på 119 mio. kr., der har været bevilget tidligere år, men ikke er blevet afholdt, nu afholdes i 2014.

Fra 1. januar 2015 overgår administrationen og finansieringen af ældreområdet fra landet til kommunerne. Det er primært udlægningen af ældreområdet til kommunerne, der forklarer ændringerne på både indtægts- og udgiftssiden i 2015 i forhold til 2014.

Tabel 2: Landskassens drifts- og anlægsudgifter 2010-2014

	2011	2012	2013	2014	2015
	Regnskab	Regnskab	Regnskab	Skøn	FFL
	----- Mio. kr. -----				
<i>Indtægter i alt:</i>	4.433	4.268	4.381	4.716	4.545
Indkomstskatter.....	2.126	1.937	1.976	2.107	1.965
Afgifter og told	1.579	1.673	1.710	1.914	1.850
Overførsler fra staten	616	624	632	635	642
Andre indt., ekskl. renter....	113	33	63	60	88
<i>Udgifter i alt:</i>	4.756	4.602	4.794	5.026	4.685
Driftsudgifter.....	4.541	4.375	4.463	4.598	4.324
Anlægsinvesteringer.....	150	182	237	396 ¹⁾	276
Renteudgifter, netto.....	65	45	94	32	85
<i>DAU-saldo</i>	-322	-335	-413	-308	-140
Ekstraordinære indtægter/udgifter i alt ²⁾	10	303	175	-	5
<i>DAU-saldo inklusiv ekstraordinære indtægter...</i>	-312	-31	-238	-308	-135

1) Heraf vedrører 119 mio. kr. ikke anvendte anlægsbevillinger fra tidligere år. Uden disse ville DAU-saldoen være 189 mio. kr. i 2014.

2) Opgørelse i forbindelse med nedkapitalisering af Vinnuframi (Erhvervsfremmefonden), Búnaðargrunnir (Landbrugsfonden) og nedlæggelse af Landsbanken.

Ved præsentationen af finanslovsforslaget lagde Jørgen Niclasen vægt på den positive økonomiske udvikling med stigende lønudbetalinger, flere lønmodtagere, lav arbejdsløshed og øget eksport m.m. Med den positive udvikling forventer han, at landsstyret når sit mål om overskud på landskassens budget i 2016. Finanslovsforslaget indeholder udover udlægningen af ældreområdet til kommunerne ikke større reformtiltag, men er især baseret på, at den gunstige økonomiske udvikling fortsætter med en årlig vækst i nominel BNP på 3-4 pct.

Ved præsentationen af finanslovsforslaget blev der fremlagt en økonomisk redegørelse, hvori det meget kort nævnes, at man er opmærksom på, at den demografiske udvikling i fremtiden vil lægge pres på landskassens budget, og at man derfor må være opmærksom på finanspolitikens holdbarhed. Bortset fra pensionsreformen, som man har taget hul på og arbejder videre med, tages emnet ikke op, og der er ikke konkrete bud på større reformer med henblik på at sikre finanspolitikens holdbarhed på længere sigt.

Der er dog, efter at både Færøernes Økonomiske Råd og Danmarks Nationalbank i deres seneste redegørelser har påpeget problemer med finanspolitikens holdbarhed, kommet fokus på problemstillingen, og emnet er ved at blive en del af den økonomiske debat på Færøerne. I en tv-debat om finanslovsforslaget for 2015 den 2. oktober, med deltagelse af to færøske økonomer og partilederne, blev emnet således taget op og sat på dagsordenen, dog uden at der kom nye konkrete bud på hvordan den finanspolitiske holdbarhed skal sikres. Når Færøernes Økonomiske Råd fremlægger deres redegørelse om finanspolitisk holdbarhed, formentlig i starten af 2015, og der således foreligger noget mere konkret om udfordringernes størrelse, kan man forvente, at debatten bliver mere konkret.

Ny direktør for Lagtinget

Det er nu afgjort, at det bliver den 44 år gamle Jonhard Klettheygj, der skal afløse Súsanna Danielsen som Lagtingets direktør. Súsanna Danielsen fratrådte ved udgangen af oktober efter 18 år i stillingen.

Jónhard Klettheygj, der tiltræder i stillingen den 1. januar 2015, blev færdig som jurist fra Københavns Universitet i 1999. Herefter arbejdede han to år som fuldmægtig for Landsstyreområdet for sociale anliggender og sundhed. Fra 2001 til 2008 var han ansat som konsulent hos Lagtingets Ombudsmand, hvorefter han har arbejdet som chefjurist og juridisk konsulent for landsstyreområderne for sociale anliggender og sundhed, som for nogle år siden blev delt op i to landsstyreområder. Han har i to omgange været konstitueret som departementschef ved Landsstyreområdet for sociale anliggender.

Dimmalætting udkommer nu igen

Dimmalætting, der blev erklæret konkurs i oktober 2013, udkommer nu igen, men ikke som almindelig avis. Dimmalætting, som nu ejes af advokaten og erhvervsmanden Poul Hansen, udkommer nu kun en gang om ugen som en weekendavis ud fra et ønske om, at avisen skal lave dybdegående og kritisk journalistik. Poul Hansen har sat penge i virksomheden, men avisen er i øvrigt uafhængig af politiske, erhvervmæssige og økonomiske interesser mv.

Sea Shepherds kampagne ”Operation GrindStop 2014” er afsluttet

Der blev i den foregående Indberetning redegjort for, at Sea Shepherds kampagne mod grindedræb på Færøerne, Operation Grind Stop 2014, lakkede mod enden. Kampagnen er nu afsluttet for i år, men det formodes, at Sea Shepherd vender tilbage til Færøerne igen næste år, men nok i et andet set-up og med en anden strategi. I 2014 har Sea Shepherds aktion på Færøerne været bygget op omkring landbaserede grupper, der har dækket alle grindpladserne på Færøerne, og en gruppe til havs med mindre både/fartøjer, der hurtigt kunne indsættes forskellige steder på Færøerne ved observation af en grindeflok.

Sea Shepherd har i løbet af kampagnen haft 350 aktivister på Færøerne, fordelt på 20 forskellige nationer, der har haft 27 køretøjer, 9 både/fartøjer og 4 droner til deres disposition. Der har under kampagnen altid været mellem 60 og 100 aktivister til stede til lands eller til havs.

Diverse opgørelser fra Hagstova Føroya/Færøernes Statistik

Flere nylige opgørelser fra Hagstova Føroya giver et indtryk af den samfundsmæssige udvikling på Færøerne.

Den offentlige sektor har samlet set underskud

Det fremgår af *Tabel 3* nedenfor, at den offentlige sektor på Færøerne havde et samlet underskud på 367 mio. kr. i 2013, hvilket er en stigning på 85 mio. kr. i forhold til året før.

Tabel 3: Offentlige udgifter og indtægter 2009-2013, mio. kr.

	2009	2010	2011	2012	2013	Ændring 2012-13
Indtægter i alt	6.677	6.829	7.156	7.264	7.371	107
Udgifter i alt	7.246	7.280	7.432	7.546	7.738	192
Overskud i alt	-570	-452	-275	-283	-367	-85
Landet	-506	-441	-203	-281	-341	-60
Kommunerne	-142	39	40	33	-45	-78
Sociale fonde	78	-50	-112	-34	19	53
Overskud i % af BNP	-4,8	-3,5	-2,1	-2,1	-2,6	

Kilde: Hagstova Føroya

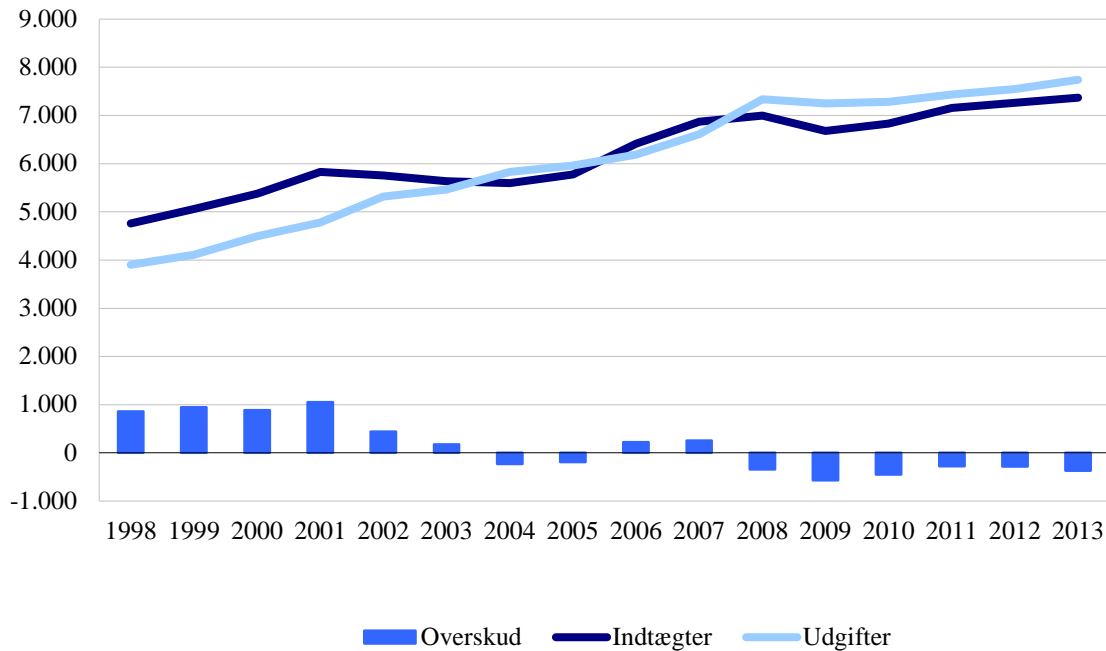
Den største del af underskuddet kan henføres til landet, der i 2013 havde et underskud på 341 mio. kr. De seneste fem år har landet haft en samlet underskud på knap 1,8 mia. kr.

Kommunerne havde også et samlet underskud i 2013, men har hver af de tre foregående år haft overskud. Kommunerne er gået fra et overskud i 2012 på 33 mio. kr. til et underskud i 2013 på 45 mio. kr., og dermed en forringelse af resultatet med 78 mio. kr.

De sociale fonde, dvs. Arbejdsmarkedspensionsfonden (AMEG), Arbejdsløshedsordningen (ALS), Sundhedsforsikringen og Barselsordningen m.v., har de seneste par år vendt et underskud til et overskud i 2013 på 19 mio. kr. Det er den faldende arbejdsløshed, der forklarer den positive udvikling for de sociale fonde.

Som det fremgår af *Fig. 1*, er det sjette år i træk, at den offentlige sektor på Færøerne har haft underskud.

Figur 1: Offentlige indtægter og udgifter 2009-2013, mio. kr.

Kilde: Hagstova Føroya

Færøernes eksport og import

Færøernes samlede eksport udgjorde knap 4,4 mia. kr. de første ni måneder af 2014. Det er 200 mio. kr. mindre end i samme periode sidste år. jf. *Tabel 4*.

Tabel 4: Eksporten jan.-sep. fordelt på hovedgrupper, mio. kr. og ændring pct

	2013	2014	Ændring	Ændring i pct.
Bundfisk	946.995	930.120	-16.876	-2
Fladfisk	101.279	111.931	10.652	11
Opdrætsfisk	1.796.940	2.018.788	221.848	12
Pelagiske fisk	1.048.390	733.926	-314.464	-30
Skaldyr	69.909	100.659	30.750	44
Andre fisk og fiskeprodukter	399.403	350.124	-49.279	-12
Andre varer	162.529	136.777	-25.752	-16
Skibe	61.457	5.449	-56.008	-91
Eksporten i alt	4.586.901	4.387.773	-199.129	-4
Fiskeeksporten i alt	4.362.916	4.245.547	-117.369	-3

Kilde: Hagstova Føroya

Eksporten af laks fortsætter med at stige, mens eksporten af de pelagiske fiskearter, især makrel, er faldende.

Der er i år hidtil eksporteret laks for 2 mia. kr., hvilket er godt 200 mio. kr. mere end sidste år. I værdi er stigningen 12 pct., mens mængden er steget 6 pct. Næsten halvdelen af den samlede eksport udgøres nu af laks, hvor andelen sidste år udgjorde knap 40 pct.

For de pelagiske fiskearter som makrel, sild og blåhvilling m.fl. er der tale om en markant tilbagegang i eksporten. I værdi er eksporen faldet med 30 pct. og i mængde med 25 pct. I år fiskes makrellen dog senere på året end sidste år, da det i år har været muligt at fiske i EU-farvand, efter at EU og Færøerne har indgået en aftale for fiskeriet efter makrel. Man skal derfor være forsigtig med at sammenligne eksporten af de pelagiske fiskearter, nu hvor makrelfiskeriet endnu ikke er overstået for i år.

Mere end halvdelen af Færøernes eksport går til de fem lande i *Tabel 5* nedenfor. Rusland og USA er de største aftagerlande med 12 pct. hver, mens Storbritannien og Tyskland hver aftager 11 pct. af Færøernes eksport. Danmarks andel er 7 pct. Færøernes eksport til USA består næsten udelukkende af laks, idet andelen heraf udgør 99 pct.

Tabel 5: Eksporten fordelt på fiskearter jan.-sep. 2013-2014, mio. kr. og andel i pct.

	2013	2014	Andel i pct. 2013	Andel i pct. 2014
USA	485	517		
- Laks	479	512	99	99
Rusland	405	510		
- Laks	39	224	10	44
- Sild	129	142	32	28
- Makrel	127	53	31	10
Storbritannien	535	501		
- Laks	259	227	48	45
- Torsk	162	137	30	27
Tyskland	417	464		
- Laks	282	368	68	79
Danmark	325	329		
- Laks	27	52	8	16

Kilde: Hagstova Føroya

Den største stigning i eksporten tegner Rusland sig for. Eksporten til Rusland er det seneste år steget med 21 pct. Sidste år blev der især eksporteret sild og makrel til Rusland, mens laksen tegnede sig for 10 pct. af eksporten. I år tegner laksen sig hidtil for 44 pct., hvilket især kan henføres til Færøernes mulighed for at eksportere laks til Rusland, nu hvor EU med flere har indført handelsbargo mod Rusland som følge af situationen omkring Ukraine-Rusland.

Færøernes import, ekskl. skibe og fly, ligger for årets første ni måneder 3 pct. over importen i samme periode sidste år. Der er især en stigning i importen af maskiner og udstyr og til bygge- og anlægsvirksomhed, men der er også en stigning i importen af biler mv. og til direkte forbrug.

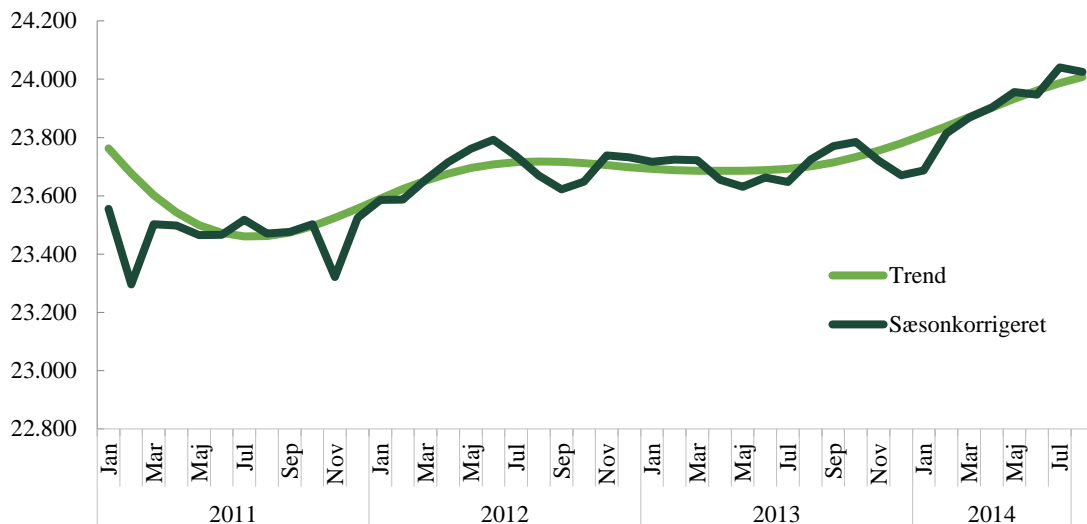
Tabel 6: Importen jan.-sep. 2013-2014, mio. kr. og ændring i pct.

	2013	2014	Ændring	Ændring i pct.
Til landbrug og fiskeopdræt	286	272	-15	-5
Råvarer til fiskeindustrien	116	60	-55	-48
Bygge- og anlægsvirksomhed	328	363	35	11
Produktion i øvrigt	980	1.018	37	4
Maskiner og udstyr	303	477	175	58
Brændsel mv.	996	899	-97	-10
Biler mv.	204	233	30	14
Til direkte forbrug	909	939	30	3
Skibe og fly	818	57	-761	-93
I alt	4.939	4.318	-621	-13
I alt ekskl. skibe og fly	4.122	4.262	140	3

Kilde: Hagstova Føroya

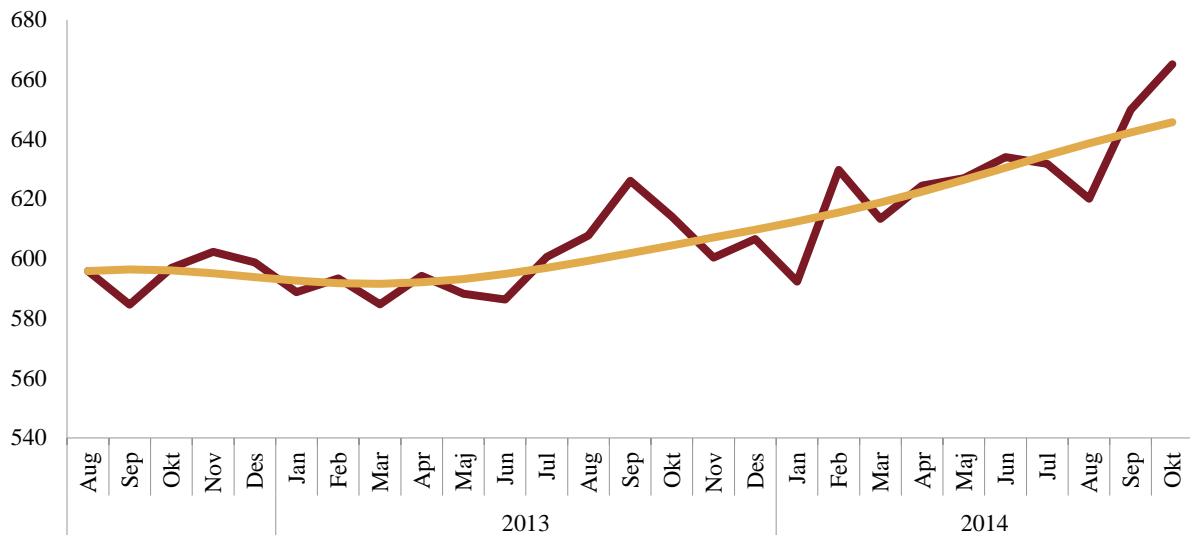
Antallet af lønmodtagere og de samlede lønudbetalinger er stigende, mens ledigheden er faldende

Importtallene tyder på en øget aktivitet indenfor byggeri og anlæg, samt en øget optimisme blandt forbrugerne. At der er tale om en øget aktivitet understøttes af beskæftigelsestallene. For anden måned i træk var der i august måned over 24.000 lønmodtagere

Figur 2: Antal lønmodtagere, sæsonkorrigeret og trend jan. 2010 – aug. 2014

Kilde: Hagstova Føroya

Der har også været en stigning i de samlede lønudbetalinger de seneste to måneder. Der blev i oktober udbetalt 665 mio. kr. i løn mod 650 mio. kr. i september. Det sæsonkorrigerede gennemsnit for i år er hidtil 630 mio. kr. pr. måned.

Figur 3: Lønudbetalingerne, sæsonkorrigeret og trend, august 2012 – oktober 2014, mio. kr.

Kilde: Hagstova Føroya

Tallene for lønudbetalingerne fordelt på hovederhverv i *Tabel 7* nedenfor er ikke sæsonkorrigeret, så der sammenlignes året hidtil med samme periode året før. Målt i kr. er det de private tjenesteerhverv, der hidtil i år har haft den største stigning i lønudbetalingerne, mens den største relative stigning findes inden for byggeriet og anden produktion.

Tabel 7: Lønudbetalinger fordelt på hovederhverv januar-oktober 2011-2014, mio. kr.

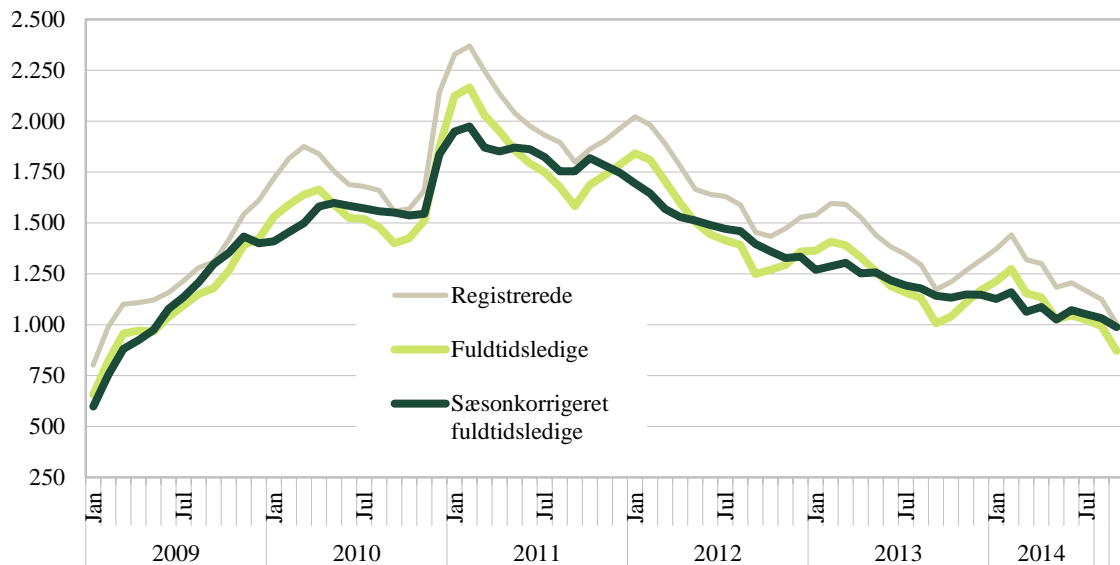
	2011	2012	2013	2014	Ændring 2013-2014	
					i mio. kr.	í %
Fiskeri, fiskeriopdræt, råstoffer	1.032	1.098	1.112	1.178	66	5,9
Byggeri og anden produktion	680	694	687	771	84	12,2
Private tjenesteerhverv	1.833	1.928	1.954	2.052	98	5,0
Offentlig adm. og tjenester	2.095	2.120	2.183	2.230	47	2,2
Lønudbetalinger i alt	5.640	5.840	5.936	6.231	294	5,0

Kilde: Hagstova Føroya

Den gunstige udvikling på arbejdsmarkedet kan også aflæses i ledighedsstatistikken, jf. *Figur 4* på næste side.

Der var i september 871 fuldtidsledige personer, hvilket svarer til en sæsonkorrigeret ledighed på 3,2 pct. Ledigheden var højest for kvinder med 4,4 pct., mens den for mænd var 2,2 pct.

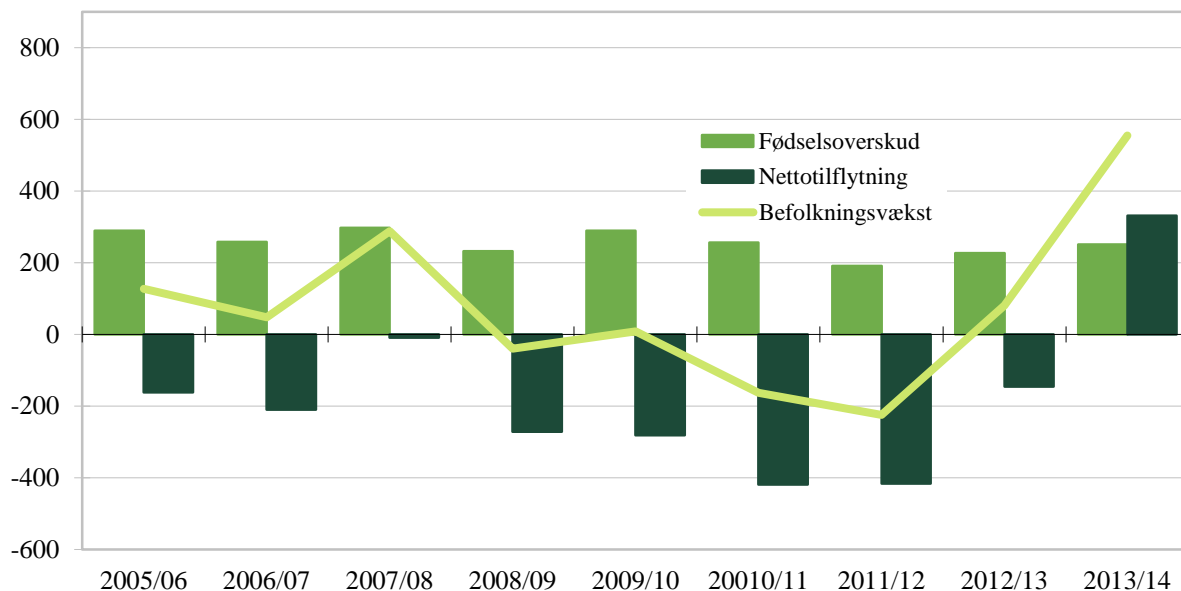
Der er store regionale forskelle. Ledigheden er højest på Sandø (8,3 pct.) og på Suderø (4,1), mens den er lavest på Østerø (2,2 pct.). De øvrige regioner har en ledighed på mellem 2,8 og 3,4 pct.

Figur 4: Antal registrerede ledige, antal fuldtidsledige og sæsonkorrigeret ledighed, 2009-2014

Kilde: Hagstova Føroya

Stigende befolkningstal på Færøerne

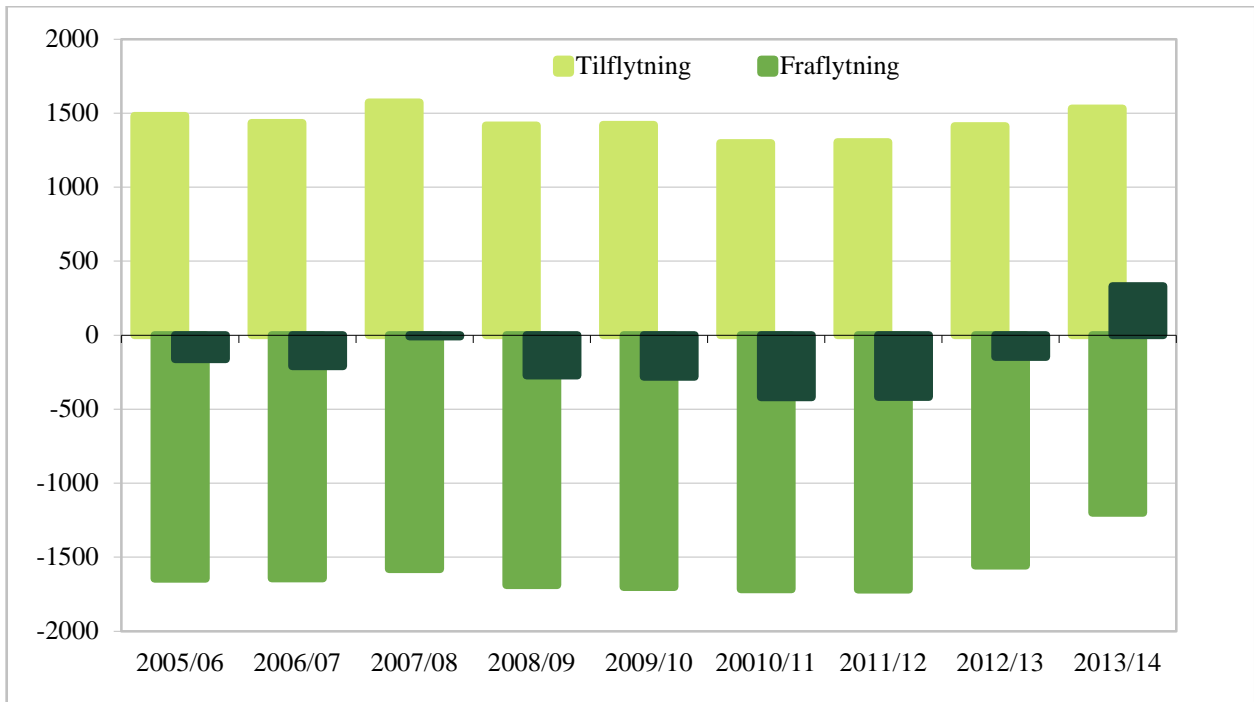
Den 31. august 2014 var befolkningstallet på Færøerne 48.605, hvilket er 555 personer eller 1,2 pct. flere end på samme tidspunkt sidste år. Som det fremgår af *Figur 5* nedenfor, kan stigningen i befolkningstallet henføres til, at der i løbet af perioden september 2013 – august 2014 har været tale om et fødselsoverskud og at tidligere års nettofraflytning er vendt til en nettotilflytning. Der har det seneste år været tale om en nettotilflytning på 331 personer.

Figur 5: Fødselsoverskud, nettotilflytning og ændring i befolkningstallet, 12 måneders periode sept.-aug. 2005/2006 – 2013/14

Kilde: Hagstova Føroya

Den samlede nettotilflytning dækker over et meget stort antal til- og fraflyttere, jf. *Figur 6*.

Figur 6: Tilflytning, fraflytning og nettotilflytning, 12 måneders periode sept.-aug. 2005/06 – 2013/14

Kilde: Hagstova Føroya

I perioden september 2013 – august 2014 flyttede 1.530 personer til Færøerne, mens 1.119 personer flyttede fra Færøerne. I forhold til det foregående år er der tale om, at tilflytningen er øget med 119 personer og fraflytningen reduceret med 358 personer. Færøernes Statistik kommer ikke med bud på forklaringer på den nye udvikling, men en positiv økonomisk udvikling og især forbedrede uddannelsesmuligheder på Færøerne er væsentlige forklaringsfaktorer.

Med venlig hilsen

Dan M. Knudsen